

GERT'S JUFFROUW

door HERMA.

I.

Gert vond dat de juffrouw anders was dan gewoonlijk.

Dien morgen waren de kinderen nogal lawaaierig de school binnen gekomen. De juffrouw stond vlak voor haar lessenaar, niet-verbiedend, stil voor zich uit-starend. Haar oog stond ernstig. Had ze geschreid?... Gert durfde 't niet te zeggen. Wèl zag het vrindje van de juffrouw, dat er iets aan haperde, wàt, dat wist hij natuurlijk niet....

„Stilte, kinderen!” vermaande de anders vriendelijke stem... Thans maakte die stem geen indruk, ze ging verloren onder het lachend-praten der kleuters...

Gert zag de droevig-starende oogen: hij was stil — hij zou 't den anderen kinderen wel hebben willen toeroepen: „Luisteren jullie toch naar de juffrouw!”

Eindelijk herstelde ze zich: nu werd het stil in de klasse, want de kinderen wisten, dat de vriendelijk-streng juffrouw van orde hield...

„Luisteren, kinderen!... eerbiedig!” en stil vouwden ze allen hun handjes... Toen vertelde de juffrouw...

Anders zat de grootste woelwater met open mond te luisteren; nu had Gert moeite om met aandacht te volgen: de juffrouw kón niet vertellen dien morgen!

„De juffrouw heeft zeker verdriet,” dacht Gert, want blijdschap was het niet; daarvoor stond haar oog te dof, te ernstig.

't Was nu: „Luisteren, Jantje; hierheen kijken, Rika...” De heele klasse was blij, toen 't vertel-halfuurtje om was.

't Zou anders niet gebeurd zijn... juffrouw's oogen waren overal. Letterlijk alles zag ze!

En nu?... Leentje Riksen zat stilletjes te gichelen met haar kameraadje... 't Was ook zoo leuk: het laadje had ze voor kamertje ingericht, met haar griffeldoos voor ledikantje, de sponsedoos voor tafeltje.

Nù had Kees Derksen z'n sommen af! Afkijken jongens! De juffrouw zag nù immers toch niets?

De juffrouw zèi niets... eigenlijk zag ze 't wel...

't Was alsof de juffrouw gedurig al haar krachten inspande om bij het werk te blijven. 't Lukte niet. Telkens en telkens dwaalden haar gedachten ver, ver weg. Waarheen? Gert wist het niet... De juffrouw was anders dan gewoonlijk.

Gert kwam thuis uit school. Wat had hij altijd veel te vertellen aan zijn moeder: hoe de juffrouw dit gedaan had, wat de juffrouw tegen hem gezegd had. Nù was Gert stil... Hij had zijn klompjes uitgetrokken en zat stilletjes te wachten, tot de tafel zou gedekt zijn, en ook hij zou mogen aanschikken.

„Wat ben jij stil, Gert! Heb zeker school moeten blijven,” plaagde Dien.

„Ikke,” stooft Gert op. „Ikke schoolgebleven?”...

Gert had wel eens een vermaning opgelopen om z'n woeligheid; schoolgebleven was hij nog nooit. Hij werd kwaad, dat Dien zoo iets durfde denken...

„Moe, moe, de juffrouw was toch zoo vreemd vanmorgen... heelemaal niet streng, maar toch ook niet vriendelijk. Ze keek zoo ernstig! Zou ze ziek geweest zijn, moe?”

„Ik weet het niet, mijn jongen, 't kan best wezen; jij hebt 't de juffrouw toch niet lastig gemaakt vanmorgen, nù?”

„Neen, moe, maar”... en nu kwam het verhaal van de kinderen, die wèl dezen morgen geprofiteerd hadden van juffrouw's lusteloosheid.

Dien middag was de juffrouw weer prettiger gestemd! De volgende dagen ging 't al beter.

Niemand, ook Gert niet, merkte iets meer van den strijd, in het hart van de juffrouw gestreden. De juffrouw was weer vriendelijk, haar vertellingen waren weer aller-heerlijkst...

Leentje Riksen moest haar kamertje opbreken, luie Kees was weer de achterblijver van voorheen...

Toch was er nog verborgen leed! Het werd nu geduldig

gedragen. De juffrouw had haar leed God bekend gemaakt, nu kon ze weer werken met haar kleuters. Die merkten nu niets; en Gert ook niet...

II.

't Was een gure herfstmorgen. De wind woei fel. De gele bladeren vielen van de boomen, plakten zich vast op den vuil-zwarten grond. Nu en dan vielen uit de grauwe wolken regendruppels, die den weg glibberig maakten.

In hun keepjes of manteltjes trokken de kinderen naar school. Ook Gert. 't Was nog kwart voor negen, toen hij op het schoolplein kwam. Een der hoekjes van het schoolgebouw was windvrij. Daar hadden verscheidene kinderen zich verzameld, totdat de schooldeuren zouden geopend worden.

In dat hoekje stond ook Kees Brouwer, het oudste zoontje van den bakker, bij wien de juffrouw op kamers woonde.

Kees had zeker belangrijk nieuws, verscheidene jongens en meisjes luisterden naar hem. Gert kwam aandribbelen, wilde ook eens luisteren naar het vertellen van Kees, bleef toch op een afstandje van de grootere kinderen, bang voor plagen...

Hoorde hij goed? „'k Geloof er niks van,” zei Henk Smit en toen — toen hoorde Gert duidelijk Kees zeggen: „Ik heb 't de juffrouw zelf aan moeder hooren vertellen, je zult 't zien, hoor! Ze gaat weg! Vast!”

De kinderen waren allen een oogenblik stil geworden van deze tijding. Snerpend was het ook in Gert's gedachten doorgedrongen.

Gert luisterde niet langer, wilde niet langer luisteren... 't Zou wel niet waar zijn; zijn juffrouw weg... Kees was zoo'n rare prater soms. Als de jongens en meisjes naar hem luisterden, vertelde hij maar wat... Gert kon het onmogelijk gelooven. Als 't waar was, zou hij het verschrikkelijk vinden! Wel neen, waarom zou ze weggaan, ze hield immers zooveel van de kinderen hier?

In eens dacht Gert weer aan dien wonderlijken morgen, nog niet zoo heel lang geleden. Was er verband tusschen

het vreemde van juffrouw's doen dien morgen en de tijding die Kees Brouwer nu had gebracht?

Daar was de juffrouw! Ze zag het groepje kinderen schuilend voor den wind. . . . hoorde Kees' stem. . . . zag het stil-gedrukt luisteren der kleinen. . . .

Juffrouw begreep alles; ze wilde nu zelf de tijding van haar weggaan aan de klasse zeggen.

't Ging dien morgen heel gewoon in de klas. Geen der kinderen, die iets bijzonders merkte.

Toch was Gert niet erg gerust. Gedurig had hij, als juffrouw langs zijn bank kwam, haar eventjes aan den rok willen trekken, haar zachtjes toefluisteren: „'t Is niet waar, hè, juffrouw, u gaat niet weg, u blijft hier, bij ons. . . ?”

't Was haast twaalf uur. . . . Toen vertelde de juffrouw, wat haar o zoo moeilijk viel, omdat haar kindertjes 't zeker niet prettig zouden vinden. . . .

„Gert, vertel me eens, van wie hou jij wel het allermeest?”

Alle kinderen keken van die vreemde vraag en Gert kleurde een beetje. Toen fonkelden zijn beide oogjes. . . . Hij zou 't zeggen. . . . als antwoord op al die pijnlijke gedachten van dien morgen. . . . Van zijn juffrouw hield hij immers zooveel, zooveel! . . .

Juffrouw raadde Gert's gedachten: „Het àllemèest, hoor Gert!”

Ja, als Gert kiezen mòest.... En bedeesd klonk zijn stemmetje: „Van Moe, juffrouw!”

„Dat wist ik wel, beste jongen. Alle kinderen hier houden het meest van....”

....„Moeder, juffrouw,” herhaalden nu tal van kinderstemmetjes.

„De juffrouw heeft ook nog een moeder, van wie ze ook heel, heel veel houdt.... Die woont niet zoo dichtbij, heelemaal in Den Haag. Alleen als 't vacantie is, gaat de juffrouw naar haar moeder toe. Zouden jullie ook graag zoo ver van moeder willen wonen?”

Verlegen schudden de kinderhoofdjes van: neen. Gert verlangde nù al weer, als hij aan moeder dacht....

„Jullie begrijpen nu zeker allemaal wel, waarom de juffrouw zoo blij is, als 't vacantie is. De vorige week kwam er een groote brief. Daarin stond iets heel verdrietigs.... Juffrouw's moeder is erg ziek geweest, en niemand kon haar helpen, want ze woont alleen.... Juffrouw is haar eenigst kind.... „Kind,” schreef ze, „kom jij toch gauw naar huis....” Je begrijpt wel, dat de juffrouw dat doet, moeder is al zoo oud.... Toch was ik nog heel graag bij jullie gebleven....”

De kinderen luisterden met inspanning. Er ging een stille ontroering door Gert.... De juffrouw ging dus toch weg.... 't Was allemaal heel goed en heel mooi wat ze vertelde: Gert vond het vreeselijk naar....

„Er komt weer een heel lieve juffrouw in mijn plaats, van wie je allemaal veel moet houden.... zul je, Gert?”

De juffrouw dankte. Stil verlieten de kinderen hun lokaal — even doordrongen van het gewichtige nieuws. Toen klotsten weer vroolijk de klompjes over den steenen weg. De vrijheid had het verdriet van zoeven doen vergeten.

Gert was niet vroolijk; hij had wel willen huilen. Maar 't was zoo kinderachtig en hij bedwong zijn tranen. Zou er niets, niets aan te doen zijn?

Toen hij thuis kwam vertelde hij Moe zijn leed.

III

Gert had wat bedacht, een heerlijk plan. Hij meende zeker, dat het zou gelukken. Dan zou zijn juffrouw ook niet weggaan.

„Moe,” fluisterde hij, „vindt u het goed?” En Gert vertelde aan Moe zijn geheimpje. Moe lachte eens. Ze vond dat haar dreumes zulke leuke plannetjes kon maken. En toen 't Woensdagmiddag was, en Moe de tafel in de huiskamer had afgeruimd, kon Gert heel alleentjes zijn plannetje volvoeren. Vader was naar zijn werk, Dien naar de catechisatie. Gert was dus alleen in de kamer met zijn Moe en die wist ervan.

't Was een prachtige October-middag. De zonnestraaltjes dansten over het groene tafelkleed.... 't Was buiten zoo mooi, zoo mooi.... Gert dacht niet aan spelen.... nù moest het gebeuren, nù moest de brief geschreven worden, en niemand mocht het weten, dan Moe.... Gert wilde een brief schrijven aan juffrouw's moeder.

Moe had alles klaar gezet; op het mooie tafelkleed een groote krant: als Gert eens een vlek maakte! Op de krant Vaders inktkoker met pen en een velletje wit papier....

Gert zou beginnen. Nu vond hij 't toch wel moeielijk. Hij had wel eens meer een brief geschreven, nù was het heelemaal moeielijk.

„Gert! Gèèèrt!” klonk een langgerekt jongensstemmetje van achter de deel. Gert sprong haastig van zijn stoel op. 't Was Piet Verkerk, zijn vriendje van hiernaast, die al niet begreep, waar Gert bleef met dit mooie weer.

„Kom, Jò,” noodde Piet.

„Nu nog niet, strakjes misschien, 'k moet een brief schrijven,” en Gert lachte geheimzinnig. Hij zei niet aan wie!

„Strakjes dan? 't Is toch zoo fijn in 't bleekveldje bij ons. Zullen we dan de konijnen weer eens los laten lopen?”

Eventjes, eventjes kwam er in Gert een stil verlangen. 't Was ook een heel ding om op zoo'n. mooien, zonnigen Woensdagmiddag zich op te sluiten. Toen: „strakjes Piet, nu ga 'k weg.”

Fluitend, de handen in zijn broekzakjes ging Piet weg,

niet begrijpend. Gert toog aan zijn werk. . . . Hij wist wat hij schrijven ging.

Lieve Mevrouw,

Wat vind ik het naar, dat u zoo ziek bent, en dat u alleen is. Kunt u hier niet wonen? Dan kan de juffrouw hier blijven. Wij houden zoo erg veel van haar. De juffrouw heeft gezegd, dat ze naar u moet om u te helpen. Nu krijgen we een nieuwe juffrouw, maar we kunnen onmogelijk zooveel van haar houden als van onze juffrouw.

Ik vind: laat die juffrouw naar Den Haag, naar u gaan, om u te helpen, en onze juffrouw blijft hier, bij ons. . . . Wil u het asjeblijft aan haar schrijven? . . . . Ja? Vindt u het goed? Al de kinderen zullen het lief van u vinden. Ik hoop, dat u weer gauw beter bent.

Ik heet Gert Deelman en zit bij juffrouw in de klas.

Laat de juffrouw bij ons blijven, dan bent u een lieve mevrouw." . . . .

Nu was Gert uitgedacht. 't Was zijns inziens genoeg. Zijn naam er onder en toen: „Moe, Moe!”

Moe vond Gert's brief best. . . . Moe schreef het adres, toen bracht Gert zelf hem naar de post.

En toen . . . op 't zonnige bleekveldje achter Piet's huis . . . bij diens leuke loslopende wipstaartjes vergat Gert den brief en zijn juffrouw . . . voor een oogenblikje.

Den volgenden morgen ging Gert vol nieuwe hoop naar school.

Zijn oogjes schitterden van blijde verwachting. Soms keek hij zijn juffrouw zoo guldig aan, alsof hij zeggen wilde:

Ik weet iets en de juffrouw weet het niet . . . en . . . misschien gaat de juffrouw niet weg. Gert verwachtte alles van zijn brief.

't Was eenige dagen later. Gert kwam thuis uit school. „Dag Moe.” „Dag Gert, een brief voor jou zeg, uit den Haag, maak maar eens gauw open.” Gert kleurde. . . . „Voor mij? zeker van juffrouw's moeder” . . . en zenuwachtig maakte hij het couvert stuk. Nieuwsgierig-angstig las hij den brief.

DEN HAAG, 4 November 1918.

Lieve Gert,

Jij bent een erg lieve jongen, hoor, dat jij zooveel van je juffrouw houdt. Ik kan dan ook best begrijpen, dat de juffrouw ook heel veel van jou en ook van je schoolvriendjes en vriendinnetjes moet houden.

Het spijt haar erg, dat ze jullie verlaten moet, al gaat ze graag in Den Haag bij haar moeder wonen.

Zeg Gert, vertel me eens eerlijk. Als jij eens weg was, zou je Moe het dan prettig vinden een ander jongetje in jouw plaats te hebben? Ik weet zeker, dat jouw Moe zou zeggen: „Laat asjeblijft Gert maar bij me blijven.” Begrijp je nu, beste jongen, waarom ik zoo graag heb, dat jouw juffrouw bij mij thuis komt? Ik ben al oud, Gert; 't is niet prettig voor mij zoo alleen te zijn, en nu vind ik het zoo erg prettig, dat mijn eigen kind, van wie ik net zooveel houd als jij, mij komt oppassen.

Zou die nieuwe juffrouw dat wel zoo goed kunnen, Gert?

Toch vond ik het erg aardig dien brief van jou te ontvangen... en... nu wil ik jou ook eens wat vragen. Natuurlijk moet je er eerst met je Moe over praten.

Als 't weer vacantie is, wil jij dan een paar dagen in Den Haag komen logeeren bij jouw oude juffrouw? Dat zou ik ook aardig vinden, want ik ben nieuwsgierig dat lieve vriendje van de juffrouw eens te zien.

Nu lieve jongen, je moet maar eens over mijn plannetje nadenken.

Hartelijk gegroet van

Mevrouw BOERSMA.

Gert las en las nog eens. Eventjes voelde hij de teleurstelling: de juffrouw ging toch weg, eventjes doortrilde droefheid zijn denken, als hij dacht aan zijn vergeefs pogingen... En toch? .... Die oude mevrouw schreef zoo aardig. 't Was waar: zijn juffrouw ging immers naar haar eigen, lieve moeder. Dat kon hij begrijpen... en... heerlijk! hij mocht komen logeeren, een paar dagen... als Moe wilde... „Ja, Moe, mag het, mag ik met Kerstmis naar Den Haag?

„Stil, wilde jongen,” zei Moe als ze den brief gelezen had, ... „daar moeten we nog eens over denken.”

Gert's juffrouw was weggegaan, voor goed. Dien middag, toen ze afscheid nam, zou Gert niet gemakkelijk vergeten. 't Was eerst moeielijk aan de nieuwe juffrouw te wennen. Gert vond haar toch wel aardig! Hij wilde ook wel haar vriendje worden.

Toen 't Kerstmis was mocht Gert naar Den Haag. Moe bracht hem weg. Hij vond 't heel prettig zoo lang bij zijn oude juffrouw te zijn, en toch... toen de dagen om waren, — och, wat verlangde hij naar zijn eigen, lieve moeder!

Nu kon Gert 't nog beter begrijpen, dat zijn oude juffrouw toch 't meest van haar eigen moeder hield.

